

Vlaamse overheid

Afdeling Beleid Steden, Brussel en Vlaamse Rand

Coördinatie Vlaamse Rand

Havenlaan 88 bus 70
1000 BRUSSEL
T 02 553 40 21
www.vlaamserand.be

COLLOQUIUM ‘STAND VAN DE RAND’ 2021 – Vragen en antwoorden bij de presentatie van Jo Van Vaerenbergh (vzw ‘de Rand’) over het lokaal flankerend onderwijsbeleid

- 1. Ik hoor weinig structurele acties die ingrijpende ondersteuning geven op de klasvloer zelf. Ik nodig de heer Van Vaerenbergh graag een dag uit om te ervaren in welke context wij werken.**

Zowel vanuit de lokale besturen als vanuit onderwijs zelf komen er vandaag heel wat noden sterk naar boven: extra handen in de klas, de uitbreiding van zorguren, taalcoaching op de werkvloer, taalintegratietrajecten, ondersteuning voor zij-instromers ... We zijn ons heel bewust van die noden en hebben heel veel begrip voor alles wat – zeker in deze coronatijden – op leerkrachten afkomt.

Het is vooral binnen onderwijs zelf dat deze beleidsthema's opgenomen moeten worden. Wat extra handen in de klas betreft, wordt er bijvoorbeeld geïnvesteerd in bijkomend personeel op de klasvloer. Vanaf september komen er 2.000 leerkrachten extra.

Vzw 'de Rand' richt zich op de lokale besturen en de partners rond de scholen. De middelen die nodig zijn om al die zaken aan te pakken, overstijgen ruim de middelen die vzw 'de Rand' ter beschikking heeft. Maar we zijn zeker bereid om de noden te blijven signaleren en samen met de lokale besturen daarrond te werken, onder meer door materialen, methodes en vormingspakketten ter beschikking te stellen. Zowel voor vzw 'de Rand' als voor de lokale besturen en de minister zelf is ondersteuning van het lokaal flankerend onderwijsbeleid een prioriteit.

- 2. Wordt Kind en Gezin ook betrokken bij 'oefenmomenten Nederlands'? Want bij ons is dit eerder een bron van ontnederlandsing.**

Ook Kind en Gezin werkt vanuit de Huizen van het Kind en het nieuwe decreet rond afstemming tussen buitenschoolse activiteiten nauw samen met de lokale besturen bij het organiseren van bijkomende oefenkansen naar zowel kinderen als ouders. Vzw 'de Rand' en Kind en Gezin maakten zowel voor de eerstelijnswerking via de gemeenschapscentra in de faciliteitengemeenten als via de tweedelijns-ondersteuning in de 13 niet-faciliteitengemeenten de nodige afspraken rond afstemming en ondersteuning bij de opstart van deze werking.

- 3. Is het opportuun om de 65%-regel van Brussel bij inschrijving door te trekken naar de Vlaamse Rand? Nu is dat onmogelijk wegens het gelijkheidsbeginsel (discriminatie anderstaligen). Eventueel opportuun om Vlaamse Rand nieuw statuut te geven in dat kader?**

De regering is momenteel volop aan het bekijken hoe ze de inschrijvingsregels voor de Rand kan aanpassen aan de specifieke context. We willen de regeling juridisch zo sterk mogelijk uitwerken, want we willen uiteraard dat ze standhoudt en rechtszekerheid biedt.

- 4. Doordat leerlingen van het basisonderwijs geen plaats hebben in een school in hun gemeente, worden mensen gedwongen om de auto te nemen in plaats van te fietsen of te voet te gaan. Jammer voor de ecologische voetafdruk.**

Dat is inderdaad één van de ongewenste neveneffecten van een gebrek aan onderwijscapaciteit. Het is dan ook daarom dat er deze regeerperiode veel middelen voorzien worden voor nieuwe scholen in de Vlaamse Rand.

- 5. Kunnen de voorwaarden voor uren voor anderstalige nieuwkomers niet beter aangepast worden? Nu: je mag geen Belg zijn, niet langer dan 1 jaar in België zijn, minstens 6 leerlingen, ...**

Dat is niet evident. Onthaalonderwijs voor Anderstalige Nieuwkomers (OKAN) is immers een zeer intens traject. We voorzien voor de anderstaligen wel extra omkadering en werkingsmiddelen. Met de taalintegratietrajecten en bijkomende handen in de klas zorgen we voor een gerichte, adequate aanpak. Het testen van leerlingen zal ons ook helpen, want de toetsen zullen aangeven waar de leerling staat én de leerwinst wordt in kaart gebracht.

- 6. Als een kind in de klas aankomt en geen Nederlands kent, is dat moeilijk voor zowel het kind als de leerkracht. Als het kind een intensief taalbad zou kunnen krijgen de eerste weken zodat het de basiswoordenschat al zou begrijpen – via het huidige anderstaligenieuwkomersproject maar dan met minder voorwaarden – dan zal dit zeker een positiever gevoel geven aan het kind en de leerkracht.**

Voor de overgang van het kleuteronderwijs naar het lager onderwijs voorzien we daarom deze regeerperiode de taalintegratietrajecten. Onderzoek wijst uit dat het bij taal van groot belang is om de remediëring zo jong mogelijk aan te vatten.

- 7. De zomerscholen bereiken een zeer kleine groep. Zijn er cijfers over hoeveel percent van de leerlingen bereikt wordt in het secundair onderwijs in verhouding tot de correlerende leeftijdsgroep? Is dit geen druppel op een hete plaat?**

Van het totale aantal leerplichtige leerlingen gaat het procentueel gezien inderdaad om een beperkt aantal. Maar in absolute termen hebben we het over meer dan tienduizend leerlingen die extra begeleiding krijgen, onder wie velen met een kwetsbare achtergrond. Bovendien was vorig jaar het eerste jaar van de oproep naar zomerscholen. We mikken deze zomer op een pak meer leerlingen.

- 8. Waar gaan we al die leraren vinden om in de scholen aan de slag te gaan, ondanks de intentie om bij te springen via extra lestijden vanwege de minister? Er is een heel deel leraren die eindloopbaan zijn. Volgens mij moet er extra geïnvesteerd worden in de opleiding/hogescholen. Een opwaardering van het beroep is belangrijk! Mogelijkheid: de opleiding een jaartje verlengen, maar dat jaar verplicht stage laten lopen op de werkvloer - met twee in de klas. Zo komt er een lerende dynamiek tussen studenten en leraren én zijn er extra mensen actief in het onderwijs.**

We versterken de lerarenopleiding, we zetten in op extra zij-instroom. In het najaar komen we ook met bijkomende acties, ter uitvoering van de aanbevelingen van de commissie Beter Onderwijs. Die commissie werd heel gericht in het leven geroepen om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren op basis van de

feedback uit het werkveld. Ze staat onder leiding van Philip Brinckman en bestaat uit zeven academische onderwijsexperts en zeven leerkrachten.

- 9. De Vlaamse Rand heeft, zoals deze uiteenzetting ook duidelijk maakt, heel wat uitdagingen. Onderwijs daarbij goed ondersteunen zal extra middelen vragen. Als CLB willen we daar uiteraard graag ons steentje in bijdragen. Zo is OKAN ondersteunen bijvoorbeeld één van de zaken die wij samen met de scholen moeten opnemen. Ik stel echter vast (ik beschik enkel over de gegevens van de vrije CLB's) dat de 3 CLB's die actief zijn in de Rand nog steeds tekorten in hun omkaderingsgewicht (OG)¹ hebben. Om het even breder te situeren: van de 34 vrije CLB's hebben er 5 tekorten, en dus 3 daarvan situeren zich in de Vlaamse Rand. Ik zie de kloof jaar op jaar groter worden, net omwille van o.a. de SES-kenmerken². Wij willen echt wel mee onze schouders zetten onder de vele uitdagingen van de Rand, maar het zou dan wel helpen mochten die tekorten weggewerkt kunnen worden.**

We hebben de CLB's stevig versterkt met extra middelen. Die kunnen worden omgezet naar omkaderingsgewicht (OG) en dus extra handen. De tekorten zouden zo weggewerkt kunnen worden.

¹ Het omkaderingsgewicht van een CLB wordt toegekend op basis van verschillende parameters en bepaalt de financiering van het CLB.

² SES-kenmerken zijn gebaseerd op de sociaaleconomische status van de gezinnen van de leerlingen.